

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Wendela Anderson St. Paulsgat 34 25.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:r 48 (623).

LÖRDAGEN DEN 17 JUNI 1899.

12:TE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:
IDUN KR. 5:—
IDUNS MODETIDN. MED PLAN-
SCHER OCH HANDARB. > 5:—
IDUNS MODETIDN. UTAN PL. > 3:—

UTGIFNINGSDAGAR:
HVARJE
ONSDAG OCH LÖRDAG.
LÖSNUMMERPRIS: 8 ÖRE.

REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:
FRITHIOF HELLBERG
TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.
REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.

BYRÅ OCH EXPEDITION:
KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR.
ÖPPNA KL. 10—5.
ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.

KOMMISSIONÄRER
ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL-
DELES SÄRSKILDT FÖRMÄNL. VILLKOR.
STOCKHOLM,
IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

VÅRT NYA RÖNTGENINSTITUT.

Dahllöf foto.

DOKTOR THOR STENBECK.

NÄR DEN FÖRSTA UNDERRÄTTELSEN om det nyupptäckta röntgenljuset spriddes öfver världen, väckte den måhända större uppmärksamhet, än hvad vår tids blaserade människor i regeln pläga ägna åt stora uppfinningar.

Men så är också för den oinvidge något underbart förknippadt med dessa intensiva ljusstrålar, hvilka göra äfven den tätaste materia genomskinlig och, riktade på människokroppen, blotta vårt inre jag med en nästan generande klarhet.

Hvilken viktig bundsförvant läkarevetenskapens utöfvare sålunda förvärfvat i röntgenljuset, är lätt att förstå, ty af dess strålar vägledes operationsknifven bland ådror och muskelknippen direkt till det sjuka stället.

Vidare har det visat sig, att den frätande sjukdomen *lupus* med framgång kan behandlas medels röntgenljus.

På grund däraf har en af vår hufvudstads yngre läkare, doktor Thor Stenbeck, som med statsunderstödd företagit flere studieresor till utlandet för att studera röntgenbehandlingen af *lupus*, nyligen på egen bekostnad öppnat ett Röntgeninstitut i n:r 55 Mästersamuelsgatan härstädes.

Först möter oss ett ljust rymligt väntrum, hvar-est de, som anmälas till behandling för den frätande sjukdomen, bida sin tur och komma under de helande strålarnes inflytande. Vanligen är det näsan och öfverläppen, som först angripits; dessa inflam-

merade och uppsvällda ansiktsdelar döljas af hvita bindlar.

Innanför väntsalen ligger det egentliga röntgenrummet, från hvilket dagsljuset kan helt utestängas. Vid ena väggen står på ett bord induktionsapparaten med tillhörande attiralj. Bredvid befinner sig en brits, på hvilken patienten får lägga sig på rygg. Öfver hans ansikte placeras en blyplatta, som endast lämnar de af sjukdomen angripna delarne blottade, enär afficiering af öfriga ansiktspartier kan vara riskabel.

Doktorn kopplar trådarna från de bägge polerna till rören, den elektriska strömmen påsläppes, och i den runda gasballongen mellan rören lyser ett fladdrande grönt ljus. Från glasballongen, som i detta ögonblick befinner sig midt öfver patientens ansikte, göra strålarna nu sin verkan under de tio eller femton minuter, patienten, enligt läkarens beräkning, får ligga stilla.

Behandlingen, som är absolut smärtfri, har till ändamål att reta huden och därigenom uppjaga cellernas lifskraft, så att de i sin ordning må kunna döda det frätande sjukdomsämnet.

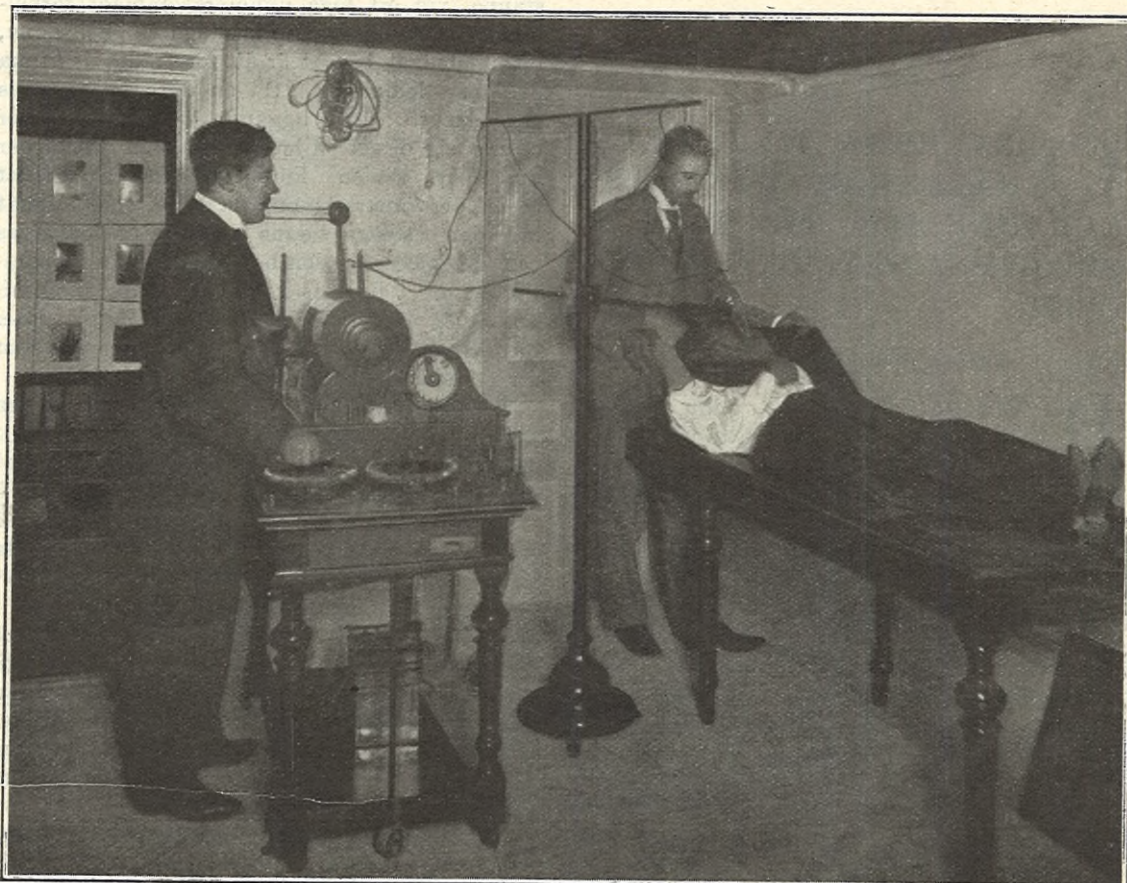
Den bild från Röntgeninstitutet, vi nedan med- dela, framställer en patient under behandling.

Institutets ägare, doktor Thor Stenbeck, som är

född 1864 i Öfraby församling af Kristianstads län och sedan 1895 praktiserande läkare i Stockholm, var amanuens i fysiologi vid Karolinska institutet från 1886 till 1888, underläkare vid Stockholms sjukhem under år 1893 samt amanuens å Serafimerlasarettet under åren 1895 och 1896.

I februari 1896 togs af dr Stenbeck den första röntgenfotografien i vårt land, om hvilken han då höll föredrag i Läkarsällskapet, och med ledning af en likaledes af dr S. tagen fotografi bortoperades i Upsala år 1897 en blykula ur en människohjärna. Detta var den första operation af dylikt slag, hvarvid röntgenstrålarnes hjälp togs i anspråk.

Dr S., som tillika mycket framgångsrikt sysslat med mekaniska uppfinningar på det medicinska området, har därför upprepade gånger tilldelats resestipendier. År 1897 erhöi han äfven statsanslag för att vid kirurgkongressen i Berlin förevisa en del röntgenbilder. Samma år hade han jämväl vid konst- och industri-utställningen i Stockholm anordnat en specialutställning af röntgenattiralj och röntgenbilder. Dr S. har äfven hållit åtskilliga föredrag öfver detta ämne: å kgl. Vetenskapsakademien 1896, vid Nordiska kongresserna i Göteborg och Kristiania och vid sista Naturforskaremötet.

E. Bergman foto.

EN LUPUSPATIENT UNDER BEHANDLING PÅ D:R STENBECKS RÖNTGENINSTITUT.

DÖD.

VID SÅNGEN sutto vi, han och jag,
 Han, mannen med lien, du känner.
 Vi hade vakat där natt och dag,
 Fast, du förstår, ej som vänner.
 En gång vid natllampans flämtande sken,
 När vinterstormen vid rutan hven,
 För första gången hans öga log,
 Och kring min gosse han armen slog.

Då reste jag mig och besvor vid allt,
 Hvad lifvet äger ödsligt och kallt,
 Den gamle att skona min rikedom.
 Han log blott — då grep mig förtviflans glöd,
 Jag sökte att strypa den gamle Död,
 Jag minnes ännu, hur en rysning mig tog,
 När rundt kring hans strupe jag handen slog.

Lugn lade han barnet till benhårdt bröst —
 Jag skrek, men ångesten kväde min röst,
 Jag grät, då strök han med fingret min panna
 Och bjöd mina strömmande tårar att stanna.
 Han göt i mitt hjärta en frid så stor,
 Att jag mäktade glömma, att jag var mor,
 Jag sträckte blott handen mot honom — tag,
 Tag barnet, min älskling, hviskade jag!

Du gamle fader, du trofaste vän,
 Du bleke Död med din lia,
 Du mejar ej ned, du förintar ej,
 Du vill blott befria — befria.
 Du vet, hvad du gör, du gör hvad du vet —
 Ej modershjertat skall klaga:
 Du tydde mig lidandets hemlighet,
 Du frälste mitt käraste, tack för det,
 Du, frälsare för de svaga!

NONNY LUNDBERG.

ORSAKERNA TILL »DÅLIG HÅLLNING» HOS BARN OCH UNGDOM. FÖR IDUN AF SJUKGYMNASTEN HILMER GILLQVIST.

FORTS. O. SLUT FR. FÖREG. N.R.

DE ÄRO SÅ LUSTIGA — ännu en gång kan nog den lille, rare Putte våga försöket att springa tvärs öfver golfvet till mammas stol. Men då han framkommit dit, sjunker den lilles hufvud i moderns knä, och den veke ryggen tycks icke mer vilja göra tjänst. Ryggpelarens muskler, som icke ännu äro nog starka, hafva öfveransträngts och likaså de nerver, som haft att från hjärnan och ryggmärgen sända impulser till musklerna under deras ansträngande arbete. Men på öfveransträngning följer ett svaghetstillstånd, som icke fort lämnar organismen, utan bidrager till att framkalla en missbildning i ryggraden och de nedre lemmanne. Faran vid »försökspromenaderna» ökas ofta genom att använda ett band, som går öfver bröstkorgen under axelhålorna, och i hvilket man »för säkerhetens skull» låter barnet hänga. Hur miss-

handlas icke bröstet härigenom! Om föräldrarna på allvar ville såsom grundprincip i uppfostran uppställa denna sats: *intet*, som trycker bröstkorgen, får användas, däremot *allt*, som utvidgar och stärker den, så skulle dödlighetsprocenten i lungsot betydligt sjunka.

Barnet skall själf lära sig gå. Bäst är att låta det följa naturens egen fingervisning. Det är en sann åsikt: »man måste lära krypa, innan man kan gå.» Men den har råkat i misskredit af den anledningen, att det är så svårt och *besvärligt* att hålla barnkammargolfvet rent från damm och annan orenlighet. Ty det måste ske, när barnet skall krypa. Eljes är faran för smittosamma sjukdomar mycket stor. En linoleummatta öfver hela golfvet i barnens rum underlättar högst väsentligt städningen, som ovillkorligen bör göras med en fuktig borste eller trasa. Utan risk kan man låta barnet tumla omkring på en så rengjord matta. När muskelkraften ökas och säkerhet i att reglera rörelserna uppnås, skall babyn snart lära gåendets svåra konst och till egen stor glädje med stadiga steg promenera omkring i rummen.

*

De följande fem à sex åren kunna vi, då fråga är om faror för ryggpelaren, hastigt gå öfver. Stärk det växande barnet genom frisk luft, solljus, bad, renlighet och lämpliga kroppsrörelser. Mycken lek i det fria är vid denna ålder den hälsosammaste gymnastiken. En naturlig, måttlig diet är ett oundgängligt villkor för frisk tillväxt. Som vi minnas, utgjorde valet af näringsämnen en viktig fråga redan under den tidigaste utvecklingen. Ganska naturligt kommer detta att allt fortfarande spela en betydelsefull roll. Det gäller att ur växtriket hämta födoämnen, hvilka genom närvaro af fruktsyror och mineralsalter lämna för blod-, ben- och tandbildningen välgörande substanser. Djurriket förser oss med kött- och värmebildande föda. En ensidigt vegetariansk åskådning är för oss, nordbor, i praktiken lika otillräcklig som den motsatta ytterligheten. Medelvågen är här, som ofta annars, den rätta.

Innan vi öfvergå till nästa skede i barnets utveckling, skoltiden, vilja vi några ögonblick stanna vid ett föga uppmärksammat förhållande. Den noggranna iakttagaren skall finna, huru benäget barnet är att företrädesvis bruka de högra lemmanne. Då en dörr skall öppnas eller en för högt liggande leksak nås, höjer barnet sig oftast på högra tåspetsen och räcker upp högra armen. Föräldrarna må se till, att äfven de vänstra lemmarna öfvas, enär i annat fall den vänstra sidans muskulatur försvagas och ger efter för den betydligt starkare högra. Förefinnes i barnets kropp en dylik abnormitet, utgör denna en lätt angriplig punkt, som på allvarsamt sätt frestas under den tid, som nu en stund skall sysselsätta oss.

Skoltiden har många ljusa sidor — många mörka ock. Hvilka de ljusa äro, hör icke hit. Men det beror icke därpå, att vi på något sätt underskatta dem. Vår uppriktiga sträfvan är tvärtom att öka deras antal. Därför tala vi här endast om de mörka. Dessa sista heta, enligt allmänt utbredd mening, öfveransträngning och sjuklig kropp. Man har i våra dagar med en beaktansvärd ifver och glädjande nitälskan börjat på att genom friluftsspel motarbeta dessa olägenheter. Man går då ut ifrån den föreställningen, att det myckna pluggandet skulle orsaka svagheten, och därför borde kroppslig ansträngning vara radikal bot för det onda.

De mångdelade studierna anses således såsom orsak. Jag har dock aldrig kunnat riktigt förlika mig med denna tanke. Ty då jag tänker tillbaka på min egen nioåriga lärotid vid

elementarläroverket, måste jag tillstå, att läxorna aldrig i någon klass från 1—7:2 tvingat mig till öfveransträngning. Tilläggas bör, att mina kamrater dömde mig till »medelmätta». Härutaf synes mig talet om »för mycket andligt arbete» ogrundadt. Den kroppsliga svagheten hos de studerande beror icke på »mångläseriet». Går man, ledd af erfarenhet och opartiskt omdöme, till djupet af frågan, skall man finna, att *gossarne liksom flickorna blifva kläna af den kroppsställning de intaga vid arbetet*. Se på dem, där de sitta vid bordet för att läsa och skriva. Hufvudet nedsänkt mellan axlarna. Ryggen i en bäge utåt och åt sidorna. Bröstet är pressadt hårdt emot bordkanten, för att stödja den långa öfverkroppen, som våldsamt utsättes för tyngdkraftens inverkan. Och i en sådan ställning bedrifves arbetet långa stunder i sträck, kanske timmar. När till slut fristunden är inne, så är det icke så lätt att räta ut kroppen igen, utan ryggen förblir delvis krokig och gången osäker, värdslös — hållningen är dålig.

Hvar och en vet, att man får böja sin rygg för att skriva med papperet lagdt på en pall. Men då fråga är att skriva något högt upp på en vägg, så sträcker man på sig för att nå. Det är följaktligen höjdskillnaden, som på sätt och vis bestämmer den raka och krokiga ställningen. Det finnes således en punkt mellan de båda nu sagda ytterligheterna, vid hvilken skrifning och läsning kan ske med en utan ansträngning rak rygg. Denna punkt kallas »skrifhöjden» (eller läshöjden). För olika personer är den gifvetvis vanligen ej densamma. Är höjden hos det bord, en person använder vid skrifning, lika med hans skrifhöjd, så kan han intaga en rak ställning vid detsamma. Är bordet högre än den bestämmande punkten, besväras den arbetande af en tröttande sträckning i ryggen. Om slutligen bordet icke når upp till personens skrifhöjd, sjunker öfverkroppen tillsammans och förut beskrifna, skefva kroppform uppstår.

Granska vi nu våra vanliga bord i ljuset af dessa själfklara teorier, komma vi snart på det klara med, att icke blott borden i allmänhet äro för låga, utan ock stolarna för höga. Önskemålet är därför, att borden göras högre och att stolarna blifva lägre. I afseende på de till arbetsborden hörande stolarna kunna vi observera, att de s. k. skrufstolarne hafva en för vårt mål särdeles lämplig konstruktion. Därigenom att sitsen är rörlig, kan för hvem som helst skrifhöjden lätt afpassas. Om man dessutom midt för bröstet gör en utskärning af bordskifvan, så att tryck mot bröstkorgen förhindras, och om på sidorna fasta stöd finnas för armbågarna, så är ett ur hälsosynpunkt mycket ändamålsenligt bord inrättadt.

Genom att i alla våra skolor införa sådana pulpeter skulle talet om öfveransträngning till större delen försvinna. Ty »då barnet skriver eller läser vid ett vanligt bord, skadar den böjda ställning, som det intager, matsmältningsorganerna, förorsakar skefhet i ryggpelaren samt hindrar respiration och blodcirkulationen,» säger i ett af sina arbeten professor C. M. Nycander, som under en lefnadslång praktik som sjukgymnast med synnerlig stor förkärlek och sakkännedom ägnat sig åt dessa saker. Fel i matsmältningen, ryggraden, andningen och blodomloppet — behöfs det något mer, för att barnet eller ynglingen skall se lidande ut och få dålig hållning?

*

Jag har genom ofvanstående uppsats efter förmåga velat påpeka en af de viktigaste sidorna i den fysiska uppfostran. Under fosterstadiet, under hela barndomstiden och långt

Bland nu befintliga Cacaosorter intages säkert förnämsta platsen af

HULTMANS CACAO

Guldmedalj
 vid 1897 års Konst- och Industriutställning Stockholm.

in i ynglinga- och jungfruåren tager värden om barnens kroppshållning föräldrarnes kunskap och kärlek i anspråk. Min innerliga önskan, min glada förhoppning är, att jag med dessa rader i Idun, hemmens tidning, i någon mån bidragit till att i berörda fråga lätta bekymren för fäder och mödrar till sann nytta för de unga, för »Sveriges framtid».

KASSÖRSKAN. SKISS FÖR IDUN AF THORE BLANCHE.

YNGSTE BOKHÅLLAREN hos den stora manufakturfirman Max Lefvart stod inne i chefens privata rum. Han hade just slutat sitt anförande och var ännu alldeles blek af sinnesrörelse, medan han afvaktade utgången af den angelägenhet, hvarpå hela hans lycka berodde.

Chefen, som åhört honom med förströdd min, fäste en tankfull blick på det unga, uppörda ansiktet.

»Hur länge har Forssman varit hos oss?»

»Fem år, herr generalkonsul!»

»Och hur gammal är ni?»

»Tjugufem år!»

Herr Lefvart gick några hvarf öfver golfvet. Den unge mannen följde med vördnadsfulla blickar den långa, något lutande gestalten, som såg ännu magrare ut i den tätt åtsittande, svarta bonjouren.

Principalen tycktes alldeles ha glömt hans närvaro.

Slutligen stannade han framför honom och sade med sin på samma gång välvilliga och bestämda röst.

»Forssman vet, att jag i allmänhet inte tycker om, att mina biträden gifta sig. Det drager dem från affären, och de få andra intressen. Men jag vill naturligtvis inte heller binda deras handlingsfrihet. Jag är nöjd med er, och jag sätter äfven värde på fröken Ek. Från januari får ni er lön påökad med 500 kronor — det är vanligt hos oss efter fem års oklanderlig tjänst!»

Den unge mannen aflägsnade sig med ansiktet strålande af glädje.

Där fröken Ek satt vid kassan och lät sina vackra ögon glida öfver den stora affärslokalen, hade hon ofta lagt märke till den unge kontoristen, då han gick genom detaljaffären för att komma upp på kontoret.

En kväll hade han, som det föreföll honom, af ren slump kommit att göra henne sällskap på vägen hem. Och då hon till afsked räckte honom en liten varm hand och med en förtjusande åtbörd, som om det varit en klosterport, stängde dörren bakom sig, var han redan till hälften förälskad.

Från den dagen var han hennes ständiga ledsagare hem från affären. Det var uteslutande hennes förtjänst, att deras förhållande förblef en hemlighet för kamraterna. Hennes blonda hufvud var outtröttligt i att finna på utvägar, då det gällde att kunna träffas, utan att någon såg dem; och den korta nick, hvarmed hon i andras närvaro besvarade hans hälsning, lämnade ingenting öfrigt att önska i likgiltighet.

Fröken Ek var en liten klok och praktisk kvinna, som afskydde skvaller, och som på samma gång var tillräckligt romantisk för att sätta värde på den tjusning, som ligger i att älska och älskas i hemlighet.

Men hon var äfven en förträfflig räknemästare, som kunde sin multiplikationstabell, och hon visste, hur nyttigt det var, då en ung man måste lägga band på sina känslor.

Under deras äktenskap skref hon också 50 procent af sin mans kärlek på den förståndiga buteljeringsprocess, för hvilken den i början varit utsatt.

Då hans inkomster ännu voro små, bibehöll hon med herr Lefvarts medgifvande sin plats. Kontoret stängdes tidigare än själfva affären, och han måste vänta, till dess hon slutat. Då han med rocken på armen kom ner för spiraltrappan, som ledde upp till kontoret, ställde han sig framför henne och såg småleende på, hur hon summerade ned sina kolumner af små raka, korrekta siffror.

Men då han ville stjåla sig till en kyss, slog hon honom lekfullt i ansiktet med pennskafet. Hon var icke den, som lät distrahera sig, och kassan stämde på öret.

De voro ett vackert par, där de arm i arm gingo gatan fram. Äfven herr Lefvart kunde vända sig om och se efter dem. Han tycktes finna ett verkligt behag i de bägge unga människorna, hvilkas lycka han så verksamt främjat.

Under de första åren hyrde de en liten, men nätt våning uppe i Vasastaden. Den var icke elegant, men tack vare de besparingar, hon kunnat göra under sin fleråriga anställning som kassörska, saknade den icke en viss lyx. Han brukade skrottande säga, att allting var hennes: från den vackra lampan i salongen till sängarna i sängkammaren.

Men då blef hon allvarsamt ond och fyllde händerna med hans stora, präktiga mustascher. Alltsammans i deras hem var hans, liksom hon själf endast tillhörde honom!

Naturligtvis hade de endast en jungfru. Det var gamla Sofi, som var deras allt i alla. Hon var en liten mager gumma med försynt sätt, som tycktes lefva i den tron, att hon alltid kom olägligt, och som smög genom rummen som en rått, färdig att försvinna i något hemligt hål. Unge frun hade bott hos henne som flicka, och hon ansågs också mera som en äldre medlem i familjen än som en tjänare. Herrn i huset betraktade henne som en verklig skatt. Han hade icke stora begrepp om, hvad ett hushåll kostade, men i Sofis händer tycktes pengarna äga ett alldeles särskildt och för honom ofattligt värde.

Sålunda lefde de lyckliga och nöjda. De följdes åt om morgnarna till den stora affären, där de försvunno som bin i en kupa; de hade sin gemensamma middagstid; och då de kommo hem på kvällen, stod supén redan färdig på bordet.

Så småningom hade han fått det så bra, att hon mycket väl skulle kunnat sluta med sin kassörsketjänst. Men det stämde icke öfverens med hennes verksamma lynne att sitta hemma med armarna i kors eller gå på visiter, medan han arbetade för dem bägge.

Och hon fann dessutom en nästan barnslig glädje i att själf förtjäna pengar. Då hon om kvällarna satt framför sin byrå i sängkammaren, fundersamt bitande i pennan med sina små hvita tänder, medan han höll på att kläda af sig, liknade han henne skämtsamt vid en liten drake, som rufvade öfver sina skatter.

Hon smålog och sade, att man måste tänka på framtiden.

En gång i veckan gick hon på operan. Han var icke road af musik, som endast gjorde honom sömnig, och föreslog, att de i stället skulle gå på någon af de andra teatrarna, men hon var betagen i musik. Gamla Sofi hämtade henne utanför operan. Den unge frun fann det förtjusande att, i olikhet med det vanliga förhållandet, *han* satt hemma och väntade på *hennes*.

Och då hon ringde på dörrklockan och han lekfullt öppnade dörren på glänt, trängde hon sig mellan, smidig som en ål, och flög honom

om halsen, medan Sofi försvann som en skugga genom köksingången.

Under de åtta år, som Forssman varit anställd hos Max Lefvart, hade han alltmera tillvunnit sig sin chefs förtroende. Men det oakadt väckte det en viss öfverraskning, då han efter gamle Gills död blef chef för hela detaljaffären.

En sådan tur!

Den enda, som icke föreföll förvånad, var f. d. kassörskan, som nu med uppriktig saknad lämnade sitt kära glasskåp. Om de visste, hur arbetsam hennes man var, hvilket affärshufvud han hade, så skulle de icke ha blifvit förvånade alls!

Tyvär fick den unge frun icke länge njuta af deras nya våning. Hon förkyldes sig och dog inom tre dagar med armarna omkring sin mans hals.

Den stackars änklings sorg var gränslös. Stum och tårlös skötte han sina göromål och afböjde envist chefens vänliga uppmaning att taga sig en tids ledighet och resa bort.

Långt in på nätterna hörde gamla Sofi honom gå fram och tillbaka i de tysta rummen, som genljödo af hans steg.

En afton kommo emellertid tårarna som ett befruktande regn. Andaktsfull som inför ett relikskrin, öppnade han sin hustrus öfversta byrålåda, framför hvilken hon älskade att sitta med pennan mellan tänderna, tyst och fundersam.

Allting i den med klaffar och småfack indelade lådan bar vittne om den dödass stränga ordningssinne. I hushållsboken stodo siffrorna uppställda som regementen på parad, bland hvilka hans tårar spredro oro och förvirring. I ett fack för sig lågo några bankbevis på hennes besparingar.

Han häpnade, då han såg, till hvilket belopp de uppgingo. Det var ju en hel liten förmögenhet, som han höll i sin hand!

Den första tiden efter sin hustrus död gick han nästan dagligen till hennes graf med friska blommor. I samma mån, som hans sorg mildrades, blefvo emellertid besöken på kyrkogården mera sällsynta.

Men då han såg, att det fanns en annan, som var trognare mot den afidna än han själf, erfor han en känsla af blygsel. På hennes graf låg alltid en krans af hvita blommor, alltid lika enkel, alltid lika frisk, medan hans egna kunde få ligga där länge nog, vissna och hoptorkade.

Hemkommen en afton, tryckte han gamla Sofies händer och tackade henne med tårar i ögonen för en tillgifvenhet, som icke bröts med döden.

Och då hon med ett förläget leende försvunnit, mumlade han för sig själf:

»Gamla trogna själ!»

Men då han en eftermiddag kom ut till kyrkogården, märkte han till sin öfverraskning, att han var förekommen. En annan herre stod där redan, lutad öfver samma graf, som dolde stoftet af henne, som han älskat. Den främmande var så djupt försjunken i sina tankar, att han icke såg upp, förrän han kommit alldeles inpå honom.

Då utstötte han ett lätt rop.

Änklingen var djupt rörd:

»Ah, ni här, herr Lefvart! Hur skall jag kunna tacka er!»

Herr Lefvart smålog och tryckte hans hand, och de lämnade kyrkogården i sällskap, gående bredvid hvarandra som tvänne änklingar, tysta och allvarliga.

HUSMÖDRAR,

som önska ett verkligt, delikat kaffe, som dessutom ställer sig både drygt och billigt, köpen **GRAFSTRÖM & C:os** Ångrostade Kaffe.

— Regeringsgatan 31. — Storkyrkobrinken 8. — Götgatan 9. —

NUNNESKOG FÖRE LIMNINGEN.

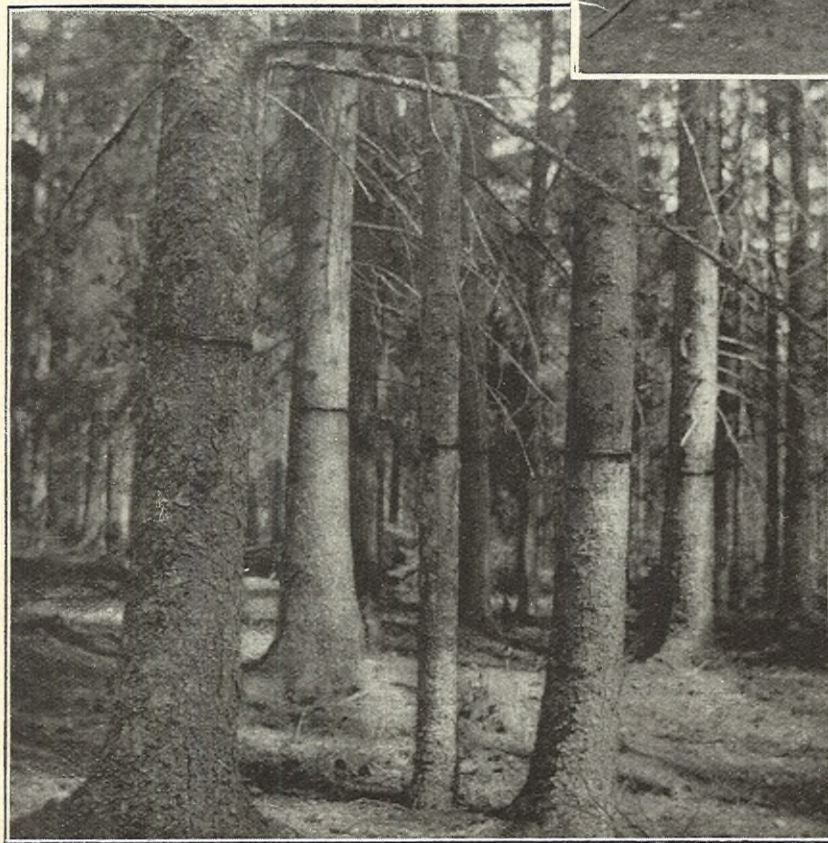
FRÅN NUNNEKRIGETS SLAGFÄLT.

DET ÄR EJ LÄNGRE nog med att skogs-sköflarens yxa går illa åt de svenska skogarna, nu har den äfven fått en bundsförvant i »nunnan», den fruktansvärda skadeinsekten med fjärilsvingar och rofdjursaptit.

Redan sistlidne höst uppenbarade sig »nunnan», som våra läsare nog torde draga sig till minnes, i spridda flockar på olika ställen inom

ARBETARE SYSSELSATTA MED LIMNING.

Th. Wahlberg foto.

NUNNESKOG EFTER LIMNINGEN.

vårt land, men särskildt observerades hennes anfall i trakten af Nyköping samt i skogarna på gränsen mellan Södermanland och Östergötland, där hennes framfart hittills betecknas af cirka tusen tunnland totalt kaläten skog.

Där ha nu under våren härskat och råda fortfarande lif och rörelse af utkommenderade ingenjörtrupper från Göta ingenjörbataljon plus en till omkring 600 man uppgående civil arbetsstyrka, hvilka härmassor energiskt

Den oangenäma invasionen väckte naturligt nog det största uppseende, och med stöd af de erfarenheter, som gjorts i Tyskland, där »nunnan» för längre tid tillbaka härjade ofantliga skogsvidder och hvarest befolkningen då med mer eller mindre framgång organiserade ett formligt krig till hennes bekämpande, sökte och erhöilo vederbörande hos riksdagen ett anslag af 175,000 kronor, på det att äfven här åtgärder i samma

anfalla »fienden» i ett inbördeskrig, som torde vara något i vår krigshistoria enastående, såväl beträffande motståndarnes öfverlägsna numerär som hvad den »strategiska tekniken» angår.

I det dofva skogsuset blandar sig brakket från fallande träd med prasslet från snår och kvistar, som rödjas undan, det vimlar bland stammarne af skogsarbetare och blåklädda ingenjörssoldater, knifvar skrapa mot den skrofliga barken, hvarefter träden omgifvas af »rödbläckningens» ringar, som sedan genom det illaluktande larflimmets påstrykning antaga tjärans svarta färg.

Ändamålet med limningen är att hindra de milliontals larver, som af bläst och regn nedfallit på marken, att ånyo stiga upp på trädets grenar. Mot de larver, som finnas kvar ofvan limringen, finnes intet att göra.

Rundt ungsbogen läggas vidare limsträngar för att hindra larven att gå från den äldre

riktning kunna vidtagas.

I höstas togo förpostfäktningarna till det stora »kriget» sin början, i det att man uppgjorde en s. k. »äggrevision», eller med andra ord undersökte, hvilka områden som blifvit äggbelagda, hvarefter kartor upprättades däröfver.

Det egentliga bataljområdet innefattar en yta af 18,000 tunnland och består af de stora skogar, som tillhöra Stafsjö och Virå egendomar på Kolmorden i Kila socken af Södermanlands samt i Krokeks socken af Östergötlands län.

till den yngre skogen; dessutom hålles noggrann vakt kring de angripna sträckorna och alla kullblåsta träd undanskaffas så vidt möjligt, så att de ej skola tjäna larverna som »brygga» att förflytta sig öfver på andra, ännu friska träd.

Alldenstund mellan trettio och fyrtio tusen tunnland skog äro starkt äggbelagda, måste krigsoperationerna ske på en betydligt vidsträckt terräng, hvilket naturligtvis gör stridens utgång i hög grad oviss.

Som Iduns läsekrets tvifvelsutän torde intresseras af några »bataljmålningar» från de säregna drabbningarna, hafva vi satt oss i förbindelse med en kvinnlig amatörfotograf vid själfva krigsskådeplatsen, och har hon med den älskvärdaste beredvillighet underkastat sig långa, mödosamma skogsvandringar och mycket tidsödande arbete för att medels sin kamera gifva våra läsare några illustrativa framställningar af den pågående striden.

Af de fem bilder, vi i vårt dagsnummer äro i tillfälle att meddela, återger en af vyerna den nunnehärjade skogens utseende vid den pågående s. k. underhuggningen, hvarvid kvistar och ris aflägsnas för att göra den nedre delen af stammarne åtkomlig för limningen; å en annan bild äro arbetarne sysselsatta med själfva limningsproceduren, medan

Th. Wahlberg foto.

FRÅN NUNNEKRIGETS SLAGFÄLT: KÖKET.

den tredje återger interiören af en mot de farliga larvernas angrepp färdigpreparerad skog. Den fjärde bilden framställer ett af köken, där limkokningen försiggår, och den femte vyn slutligen ett par af baräckerna, i hvilka trupperna söka hvila efter fälttågens strapatser.

SILHUETTER. UR GEORG AMEENS EFTERLÄMNAD ANTECKNINGAR.

TRE SAMTIDA FÖRFATTARINNOR.

II.

SOPHIE VON KNORRING.

REDAN ETT PAR ÅR innan jag första gången sammanträffade med Fredrika Bremer, hade jag haft nöjet göra personlig bekantskap med »Kusinernas» frejdade författarinna, friherrinnan Sophie von Knorring, född Zelow. Det var sommaren 1839, då hon besökte Karlskrona och där gästade släktingar, med hvilka äfven jag var nära bekant. Jag var hos dem tillsammans med henne nästan en hel dag.

Hon var till hela sin apparition, sätt och väsende en motsats till Fredrika Bremer. Hon var »une femme de quarante ans», hade redan varit gift i tjugu år och hade en vuxen dotter vid sin sida, men förlorade ingenting därpå. Hon var en väl bibehållen, fullmogen, yppig skönhet och väl medveten däraf, med pikanta, af kvickhet och spirituel liflighet spelande drag samt en motsvarande konversation.

Under dessa många timmar jag var tillsammans med henne, bemötte hon mig med den mest naturliga, lätta, lediga och välvilliga älskvärdhet. Hon var och hade allt från ungdomen varit en fulländad världsdam. Dotter af hofmarskalken von Zelow, en förmögen godsägare i Västergötland, och hans maka, född Gripenstedt, ådagalade hon tidigt ovanliga anlag och frön till stora snillegåfvor, hvilka utvecklades genom den sorgfälligaste uppfostran, som hufvudsakligast gjordes hos hennes morbror och hans fru, född grefvinna Posse, på

Gräfsnäs, där hon uppväxte tillsammans med en ungefär jämnårig kusin, sedermera gift med baron Saint Cyr.

Som ett bevis på, hur man i alla möjliga riktningar sökte utbilda hennes rika anlag, erinrar jag mig, att, då jag som mycket ung informator ett par år i slutet af 1820-talet vistades i Västergötland, man skämtsamt talade om hennes »tjugufem talanger», medan hennes yngre systrar endast hunnit till aderton och sexton.

Då de båda lika sköna som finbildade, lifliga, kvicka, spirituella kusinerna, liknande tvänne skimrande tvillingstjärnor, gjorde sin debut i Stockholms elegantaste societet, var den icke mindre lysande och väckte ej ringare uppseende än ett par andra »Kusinerna» senare debut i den litterära världen.

Flera af friherrinnan Knorrings romaner äga många pikanta drag, många fina skisser, hem-

tade från detta societetslif vid en tidpunkt — strax före och efter Carl Johans tronbestigning — den mest lysande Sverige i den vägen haft, sedan Anckarströms lönnmördarekula liksom jagade det högre sällskapslifvets gracer på flykten och tvingade snillet att söka sig härberge annorstädes än i salongerna.

Om en så beskaffad och så firad ung flickas lilla hjärna icke skulle vara stark nog att motstå alla frestelser till litet fåfänga, öfvermod och själfbelåtenhet med det egna jaget, hvaraf man senare velat finna spår hos författarinnan, så vore det väl förlåtligt och åtminstone icke att undra öfver.

Men redan tidigt, 1820, vid 23 års ålder, inträdde Sophie von Zelow i äktenskap med sedermera chefen för Skaraborgs regemente S. von Knorring, och blef, såsom en biograf sagt, »i detta andra skifte af sin lefnad nu den milda makan, den vänsälla värdinnan, så som hon tillförne varit den alla fördunklande stjärnan på sällskapslifvets firmament.»

När och hur hon egentligen började att skriva och författa, och hvilka speciella förhållanden, som möjligen föranledde henne att, efter närmare femton år, tillbragta i detta andra lifsskede, inträda i ett tredje, är mig ej närmare bekant och tillhör ej heller det »silhuett»-porträtt, jag tecknat mig till minnes efter det första personliga sammanträffandet.

»Detta tredje skifte», säger samme biograf, inträffade, då hon, därtill drivven af denna snillets inre, oafvisliga maning, som endast lämnar valet fritt mellan att gifva skaparekraften luft eller blifva dess egen martyr, trädde fram som författarinna med dessa bilder ur lifvet, i hvilka snillets inspiration gick hand i hand med en iakttagelseförmåga, för hvilken ingen af verklighetens dolda vinklar blef förborgad.»

Det arbete, hvarmed friherrinnan Knorring först debuterade, *Kusinerna*, väckte med skäl stor uppmärksamhet.

Detta arbete utkom 1834, således flere år senare än Fredrika Bremers förstlingar, och det är icke osannolikt, att dessa i någon mån kunnat ytterligare egga och uppmuntra friherrinnan Knorring att också uppträda, liksom det ej heller är osannolikt, att hvarje nytt arbete af den förra bidrog att sporra den senare till en

Th. Wahlberg foto.

FRÅN NUNNEKRIGETS SLAGFÄLT: BARACKERNA.

täflan, åtminstone om den större romanläsande allmänhetens intresse, en täflan, som också mången gång på flera håll kröntes med seger, men som säkerligen alltid låg fjärran från Fredrika Bremers syften.

Hvad som icke ringa bidrog att öka det pikanta af denna nya stjärnas apparition på litteraturens himmel, var den stränga och länge bevarade *anonymitet*, hvarmed den uppträdde, och som, sedan den afslöjats och författarskapet erkänts, likväl alltid i så måtto bibehölls, att alla hennes följande arbeten städse endast angåfvos såsom af *Kusinernas* förf.

Vid ett senare sammanträffande under ett besök hos henne i Stockholm, då hon redan inträdt i hvad man skulle kunna anse som fjärde skedet af hennes lif, och hon, hvilande på en chaislong, räckte mig den fint formade hand, med hvars afbildande, hållande en penna, på titelbladet till ett af sina arbeten hon — manne litet »koketterande» — velat antydande medgifva, att *Kusinernas* förf. var en författarinna, hörde jag af hennes egen mun, att om än personliga utmärkelser någon gång smickrat henne, kände hon dock aldrig så ren författareglädje, som då hon ännu var okänd för alla.

Friherrinnan Knorring var ovanligt produktiv under alla de tre perioder, *friskhetens*, *matighetens* och *sjuklighetens*, i hvilka förut citerade biograf indelade hennes författarskap. I den andra och tredje periodens alster kunde icke ens hennes ifrigaste beundrare förneka ett tillbakaskridande, hvarvid man äfven tydligen tyckte sig märka en sjunkandes febrila ansträngningar att ännu hålla sig uppe, hvilka gjorde ett nästan pinsamt intryck, trots — eller kanske just bredvid — oförnekliga blixtar af det forna lifliga snillet, den forna förmodan. *Kvinnan* led med resignation de kroppsliga plågorna, men *författarinna* ville icke dö, ville icke erkänna sin kraft besegrad, ville icke nedlägga sin penna, den hon så länge älskat med hela den passion, hvaraf detta lifliga lynne varit mäktigt. Och med öfveransträngningens mod, med konstladt leende på läpparna, men förtviflans tårar i hjärtat kämpade hon med den obeveklige härjaren om hans rof, om sitt eget jag, om sin litterära ryktbarhet, och hon dukade allt mer och mer under i striden.

Bland många spirituella yttranden erinrar jag mig ett pikant reparti. Under ett besök på örlogsvarfvet i Karlskrona kommo vi äfven till den så kallade »Brobänken», vid hvilken fartygen lågo förtöjda sålunda, att ett tresidigt spjälstaket med stängd port afspärrade tillträdet till hvart och ett. På en trätafla öfver porten lästes namnen. Då vi så passerade lineskeppen *Gustaf Adolf*, *Carl XIII*, *Carl XIV m. fl.*, kom jag att yttra: »Ja, där ligga nu de gamla hjältekonungarna oversamma i sina båsl!» »Oh», genmälde hon genast med en klipskt förebrående blick, »om ni ändå sagt *spiltor!*» Hon bibehöll då ännu — jag talar här om mitt första sammanträffande med henne — sin anonymitet som författarinna, och jag respekterade den och vidrörde icke alls hennes arbeten, ehuru jag nog tyckte mig kunna förstå, att hon icke skulle haft något däremot; men det var liksom en tyst föresats, att ingen af oss ville börja. Först sent på eftermiddagen, innan uppbrott skedde för mig att begifva mig till mitt hem, mitt tryckeri och min tidning, samt för familjen att återvända till sitt landställe, framkastade hon att, om tiden så medgifvit, skulle hon gärna velat bese tryckeriet och dithörande, ty därom hade hon intet eller högst ofullständigt begrepp. »Åh kors», yttrade jag, »jag trodde ni hade ganska fullständigt begrepp om *allt* dithörande från och med *skrifvandet* ända till

tryckning och det trycktas hopfogande till exempel till en bok.» Hon låtsade, sig ej förstå, hur jag kunde tro så, och en liten skärmytsling uppstod med närmande och svagt parerande utan något resultat, innan afbrott måste ske. Jag hade yttrat, att jag dock mycket väl kände hennes *stil* och hade läst något af henne *skrifvet*. Men då hon ifrigt frågade: »hvad då?» var jag skälmsk nog att, till hennes missräkning svara: »jo, en liten biljett till er svägerska, om hur man bäst skall förvara citroner.»

Någon tid därefter hade hon vänligheten skicka mig sitt nästa arbete: »*Skizzer*», med handskrifven tilläggnan »från den, som under en hel dags sammanvaro ej ville erkänna sig vara

FÖRFATTARINNA.»

VÅRA ILLUSTRATIONER.

JAKOB SVERDRUP, den märklige norske politiker, afled i söndags i Kristiania.

JAKOB SVERDRUP.

drup till biskop i Bergens stift.

Sverdrup, som föddes den 27 mars 1845, blef präst och kom som kyrkoherde i Lekanger i Sogn år 1878 in i stortinget. Där anslöt han sig till farbrodern, den kände Johan Sverdrup, och arbetade med kraft för dennes politik.

Han bidrog väsentligt till genomdrifvande af det af Johan Sverdrup föreslagna »9-juni beslutet» 1880, som blef inledningen till de våldsamma kamparna, hvilka mynnade ut i 1884 års riksrätt. — I början af förlidet år utnämndes Sverdrup till biskop i Bergens stift.

FRÅN DE POLITISKA OCH RÄTTSLIGA SKANDALERNAS STAD, Paris, meddela vi i dag en

bild af den uppseendeväckande händelsen vid kapp-löpningarna i Auteuil, då grefve Christiani, en af medlemmarne i den mindre välkrediterade parisiska adelsklubben »De hvita nejlikorna», strax före löpnings-garnas början rusade upp på tribunen och riktade ett knölpåsklag mot franska regeringens öfverhufvud, presidenten Loubet.

Grefve Christiani, som lyckligtvis aldrig hann fullfölja sin afsikt, arresterades omedelbart efter anfallsförsöket, under det att presidenten, hvilken hela tiden visade ett orubbligt lugn, på det mest entusiastiska sätt hyllades af folkmassorna.

STRIDIGA VILJOR. SKILDNING AF ERNST HÖGMAN.

FORTS. OGH SLUT.

MEN SÅ STEG solen igen med vår och nytt hopp, med ny grönska öfver markerna och med sorlande vågor i den isfria hafsbukten — vågor, som gått fram i rytande vrede öfver de stora djupen, men nu kommo helt saktmodigt rullande in mot kusten för att värma sig i solen och afspegla himlen i sina domnande dynningar.

Justus Brogren väntade och längtade. Uppre-

pade gånger hade han utsatt en dag, då han skulle besöka Märten, eftersom ingen hördes af därifrån. Men för hvarje gång han stod i begrepp att gå, vaknade i hans bröst återstoden af det gamla styfva sinnelaget, som tillhviskade honom att ej taga första steget; till dels påverkades han äfven af systemens oböjliga stränghet — den var som en öfverstiglig mur kring hans gård. —

Det blef en välsignadt vacker försommar. Inspektör Nordström gick och fröjdade sig åt den lofvande växtligheten på sina åkerlappar; det kunde minsann bli en fin skörd i år!

Eftermiddagarna tillbragte han inne i staden hos de unga, och där gick han regelmässigt upp i beundran för sin treåriga dotterson Olof, som, enligt hans förmenande, var ett högst märkvärdigt barn.

Se honom, reslig och grå, långsamt promenera i stadsparken med den lille parfveln vid sin sida, känande hans späda hand krafla i sin grofva och stora, liksom en fågelunge i sitt näste, samt iakttagande, hur föremålen gånge de mest öfverraskande impulser åt barnets spirande tankelif — då snodde han sina polisonger och mumlade: »det är ändå en tusans pojke!»

En eftermiddag, då de gingo tillsammans upp för Lotsbacken, pekade Olof på det hvita enväningshuset, som skyttade genom syrenhäcken.

»Hvem bor därinne?» frågade han.

»Där bor ... farfar,» svarade Nordström efter ett par ögonblicks betänkanke, »din pappas far ... förstår du det riktigt?»

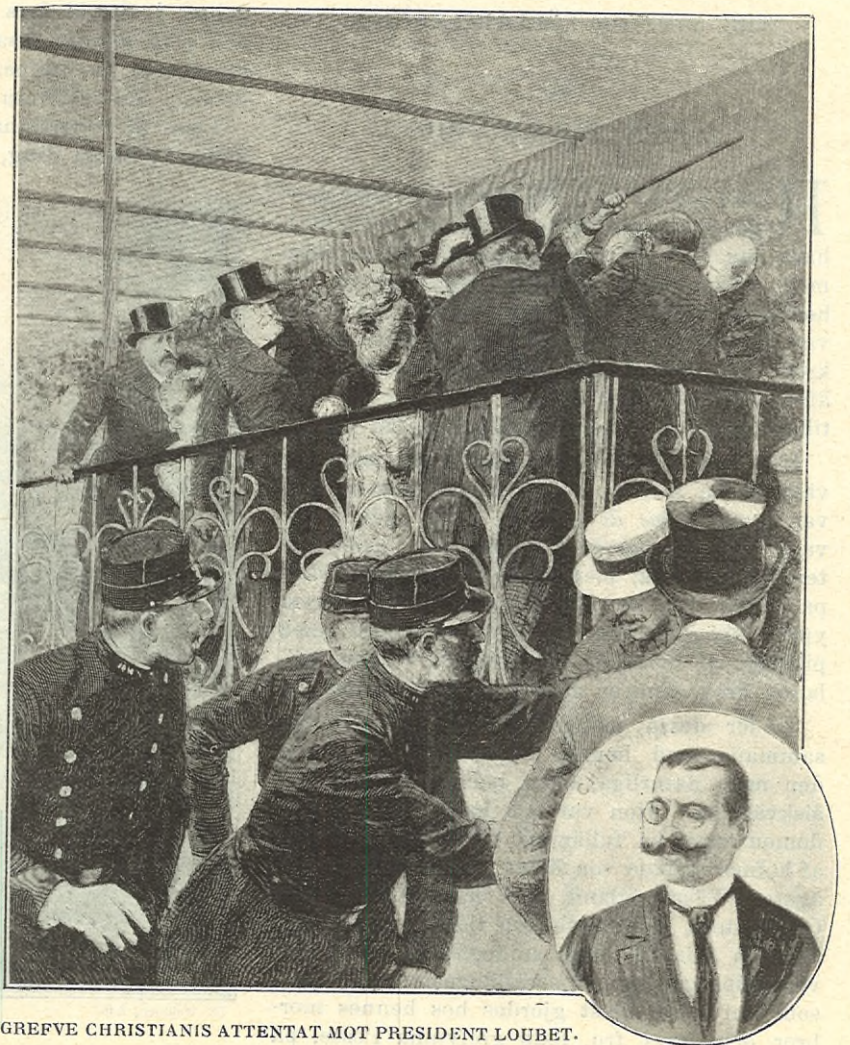
»Farfar,» upprepade Olof och såg eftertänksamt upp i morfaderens ansikte; »jag vill hälsa på farfar.»

Nordström blef i förstone något förbluffad öfver barnets begäran och sökte leda dess uppmärksamhet i en annan riktning; men Olof hade fått för sig, att här var en ny bekantskap att göra — ergo hade morfar ingen annan råd, än att låta honom få sin vilja igenom.

I butiken blefvo de af bokhållaren visade in på kontoret. Nordström öppnade dörren och sköt Olof före sig.

Brogren satt vid pulpeten och skref. Vid bullret lyfte han upp hufvudet, och oförberedd, som han var, att möta Nordström, fingo hans anletsdrag ett uttryck af hälften förlägenhet, hälften missnöje. Han upptäckte inte Olof nedanför pulpeten, förrän Nordström sade: »här är en liten person, som vill hälsa på dig,» och ledde gossen fram till hans stol. »G'da', farfar!»

Barnet sträckte upp sin knubbiga hand. Det blef med ens aldeles tyst i rummet. Brogren stirrade på den lille, som om denne varit en sällsam uppenbarelse från en annan värld; pennan gled ur hans hand, hans hufvud svindlade, tusen stridiga

GREFVE CHRISTIANIS ATTENTAT MOT PRESIDENT LOUBET.

känslor arbetade i hans bröst och sammansnörde hans strupe, så att han med möda kunde andas.

»Det är ju din sonson Olof,» sade Nordström, som började bli orolig.

Då var det, som om någonting tungt lossnat i farfaderns bröst; han genomströmmades af en värmande glädje, och, böjande sig ned, tog han pilten i sina armar och kysste honom, medan två stora tårar runno utför hans gamla kinder.

»Min präktige gosse... hvad jag har längtat efter dig!... Och Olof heter du...»

»Olof Justus Brogren,» svarade pilten, som nu fann sig mycket väl i farfaderns knä, sedan den första, något förbrillande omfamningen var förbi.

»Justus också... Tänkte ändå på gamle farsgubben, de unga... ja, ja!... Tack, för att ni kom hit! Han räckte Nordström sin hand.

»Ja, det var minsann pysens idé... Han ville prompt göra farfars bekantskap. Annars hade det nog inte blifvit nånting af... för ser du, Brogren, man går inte gärna till så'n ställen, där man bara kan vänta sig ovilja och bitterhet som välkomst.»

»Det var förr det, du... Vi hade hetsigt blod å ömse sidor, och därför vardt det som det vardt... Ålderdomen ville skriva lagar för de unga, och det är det dumaste den kan göra... Säg Märten det!... Kanske han då en dag vill öppna sin dörr för mig, fast jag stängde min för honom.»

»Han tar emot dig med öppna armar när som helst.»

»Är du riktigt säker på det?» frågade Brogren, och hans ansikte lyste.

»Följ med, får du väl se.»

»Farfar ska komma hem,» inföll Olof. Där hör du.»

De gamla herrarne skrattade och begåfv sig af i en upprymd sinnesstämning. Brogren glömde till och med att underrätta sin syster, innan han gick.

Det syntes många öfverraskade ansikten i reflexionspeglarne den eftermiddagen, medan de båda männen skredo framåt Storgatan, ledande mellan sig den lille pysen, som synbarligen var mycket stolt öfver att plötsligt få disponera både en morfar och farfar, på samma gång som han hängaf sig åt djupa funderingar öfver denna högst oväntade händelse.

Det rådde sorl och glam i den eljes tysta salen hos Justus Brogren. Kring det fästligt dukade middagsbordet sutto, jämte den gamle klädeshandlaren, Märten och Elsa samt Alma och paret Nordström; Olof hade krupit upp i knät på mamsell Lotta, som nu var mindre skarp än vanligt, enär hon i strid med sina förra meningar, fattat en förvånande sympati för pilten.

Ingen kunde förstå, hur det egentligen gått till; men Nordström blinkade med ögonen och upprepa- de sin favoritfras, »att det var någonting märkvärdigt med den pojken.»

Vid desserten höjde den gamla klädeshandlaren sitt glas och bad att få uttrycka sin glädje öfver, att det nu kommit ungdom i hans gamla hem, den ungdom, som han förtut i hastigt mod stött ifrån sig — här sände han Lotta en blick öfver bordet, men hon satt med nedböjdt hufvud och hade full sysselsättning att torka Olof om hakan — emedan han varit kortsynt och full af fördomar, som de gamla merendels äro. Strid komme det förvisso alltid att bli, när det unga och lifskraftiga ville bryta ned skrankorna, som gubbalderns konservatism och betänksamhet resa i dess väg. Mycket dam rörs då upp och mycken ondska slår ut i flam- mor. Men det är ungdomens härliga företrädesrätt att efter hand kunna väcka förståelse hos sina motståndare och sprida förnyringens värme också i gamla sinnen.

»Därför skola nu de bägge firmorna förenas till

HYLIN & CoS

FABRIKSAKTIEBOLAC

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HELIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULD MEDALJ

Försäljes i våra butiker

3 Regeringsgatan - Vesterlånggatan 16. A. T. 64 69. A. T. 24 97.

samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

en, slutade han, »och jag ber er alltså att med mig, tömma en välgångsskål för huset Brogren et son... hm!... son...»

En hostning kom emellan, så att det sista ordet blef utsagdt två gånger.

»Son... son,» härmade Olof.

»Nej, hör på den!» utbrast Nordström och skrat- tade. »Är det inte som jag säger: han är en märk- värdig pojke!»

Brogren vände sig till Märten och yttrade, halft leende, halft allvarligt, i det han pekade på Olof:

»Han gör sig redan påmind... Ja, hans dag kommer också en gång... Då blir det din tur att vika.»

Olof hissades såsom representant för firmans allra yngsta element. Därefter drog sig sällskapet under den ypperligaste stämning ned i trädgården, där kaffet väntade.

Hofjuvelerare

K. ANDERSON
1 Jakobstorg
STOCKHOLM.

Tandläkare Sjöquist
Drottninggatan 68, Stockholm.

TANDLÄKARE
G. G:son Hård af Segerstad,
Alma Hård af Segerstad.
Birger Jarlsgatan 13, 1 tr.
Rikstel. 20 48. Allm. tel. 86 46.

Tandläkare Wibom,
Östermalmsgatan 1.
Mottagningstid 10-12, 6-7. (S.T.A.60178)

Tandläkare G. W. Widfond
Drottningg. 74. - Rikstel. 2754
OBS! Garanti för hållbarhet.

Till Direktör C. H. Liedbecks
institut för

Sjukgymnastik o. Massage
antagas fortfarande elever, damer och her- rar i skilda kurser.

Undervisning i anatomi, fysiologi och sjuk- domslära meddelas af läkare och medicine amanuenser.

Fullständig undervisning i elektriska och den nya lätt- och tystgående dubbelaxlade handvibrators användning för sjuka.

Kapten W. Åmans symaskinskoppling till Direktör C. H. Liedbecks vibrator säljes äfven vid C. H. Liedbecks institut. Rikst- el. 41 65. Allm. Tel. 80 87.

I Sjukgymnastik och Massage

börjar ny lärokurs den 1 nästk. okt. Pro- spekt gratis. Professor G. A. Unman, Stockholm, Biblioteksgatan 11.

Kurs i Sjukgymnastik och Massage
från 15 Okt. 1899 till Maj 1900.
Upplysningar och prospekt erhållas genom
Doktor O. Wide, Stockholm.

Schweizer-Siden

är det bästa!

Begär profver på våra nyheter i svart, hvitt eller kulört från 55 öre till 15 kr. pr meter.

Specialitet: Nyaste siden-foulard, randigt- och chiné-siden till klädningar och blusar, 52 cm. bredt, från 90 öre till 5 kr. pr meter.

De utvalda sidentygerna sändas till Sverige endast di- rekt till privatpersoner tull- och fraktfritt till hemmet.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).
Sidentygs-Export. (A)

Härmed meddelas ärade kunder att

Svartvaru- Magasinet

flyttat
från 14 Västerlångg. till
65 Regeringsgatan 65
1 tr. upp.,
ingång från Lästmakaregatan.

OBS! Nyheter för våren äro nu inkomna. Beställningar å klädning- ar emottagas och utföras å egen atelier.

Profver sändas franko på begäran.

Rättvik.

Nybildadt privat hem i vacker och hälsosam trakt öppnas den 1 juni af underteck- nad för allmänn klena personer, som äro i behof af sanatorievård. — Referenser: Dr Olof Håkanson, Birger Jarlsgatan 19, Stock- holm, Dr Magn. Matell, Göteborg, samt extra provincialläkaren på platsen.
ELLEN MELLANDER (f. d Sophiasyster).

Hvita händer

erhållas, om man efter grofsysslor alltid tvättar sig med **Lagermans Kraft-Skur- Pulver**, som löddrar som den finaste tvål och är mycket billigt. Säljes hos alla spe- cerister i riket. Ende tillverkare: Kraft-Tvål- Fabriken, Jönköping.

Lektyr!

ett antal äldre årgångar realiseras till be- tydligt nedsatta priser och erbjuds för dem, som förtut ej äga desamma, en billig, om- växlande och lärorik lektyr. Mot insän- dande af nedannämnda belopp till Expedi- tionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1892 (komplett)	2: 25
Idun 1893 (nr i felas)	2: 25
Idun 1894 (komplett)	2: 25
Idun 1895 (julkumret oberoänd)	2: 50
Idun 1896 (do do)	2: 50
Idun 1897 (do do)	3: —
Idun 1898 (med juln.)	3: 50
Iduns julkumret 1894	0: 20
Barngarderoben 1898 (12 nr)	1: —
Kamraten 1894 (nr 19 felas)	1: 50
Kamraten 1895 (nr 7 felas)	1: 50
Kamraten 1897 (nr 18 felas)	2: —
Kamraten 1898	2: —
Turisten (19 nr)	1: —

Vid rekvisitionen, som skall åtföljas af li- kvid, torde noga uppgifvas, hvilken af ovan- nämnda årgångar som önskas.

Exp. af Idun.

Obs!

Pärmar till Idun	1: 75
do » Iduns romanbibliotek	0: 75
do » hjälpredda	0: 50
do » Kamraten	0: 75

Meddelande från Aktiebolaget Örebro Yllefabrik.

Vil den nu pågående Industriutställningen i Örebro eröfrade undertecknade för sina verkligt goda, redbara och utsökt vackra tillverkningar af garn och väf- nader

Silvermedalj,

det högsta pris, som utdelades för liknande fabrikation.

Fabriken, som af ull samt ull och stickulle tillverkar alla slags garn och väfnader, klädnings- och kostymtyger, filtar och schalar m. m., är också för sedd med de allra nyaste och dyrbaraste maskiner och tillämpar de erkändt bästa arbetsmetoder, hvarigenom den är i stånd att utföra ett arbete som i alla å- förstklassigt.

På grund af den stora efterfrågan, som tillverkningarna hafva att glädja sig åt, är vi redan nu tvungna att till mera än dubbla storleken utvidga fabriken, och härigenom kunna vi antaga nya kommissionärer på alla plat- er, där fabriken ej förtut är repre- senterad.

Driftiga personer kunna genom att blifva ombud för oss skaffa sig en god och sä- ker årlig inkomst.

Vidare upplysningar lämnas med nöje på begäran och profver samt prisuppgifte sändas gärna.

Aktiebolaget Örebro Yllefabrik, Örebro.

Frederika Bremer-Förbundets Jurist

lämnar åt kvinnor (äfven utom förbundet) råd och upplysningar (muntl. el. skriftligen) i juridiska och ekonomiska angelägenheter.

Träffas å förbundets byrå, Drottninggatan 54, 1 tr., onsdagar kl. ½11-11 f. m.

Ny fläcktval Quillaia oöfverträfad

Quillaia-tvålen

är en ny fläcktval, som borttager alla fläc- kar t. o. m. bläck, utan att skada tyget. Med Quillaia-tvålen tvättar man själf på nå- gra minuter sina *glacéhandskar* och ljusa skor. Tvålen får återlämnas, om den ej hål- ler, hvad som lofvats i prospektet.

Säljes i minut hos de flesta parfym- och speccerhandlare, samt i parti hos J. Malm, Karlavägen 1 B, Stockholm. (G. 83771)

Cibils
världsberömda flytande
BULJONG
rekommenderas till alla husmödrar.

Soppa à la Cibils.
Sopprötter kokas väl i den kvantitet va- ten, som anses behöflig, afsilas eller passas genom durkslag. Därefter tillsättes »Cibils», hvarvid beaktas, att soppan är lagad stark, när den är lagom salt. För uppkök och serveras. Således ingen tillsats af er- bart salt eller krydda. I minut hos delika- tess- och speccerhandlare. En gros hos Lagervall & Co Göteborg.

Strömstads Hafscuranstalt.

(Säsong 1 juni-15 september)
Prospekt m. m. sändas kostnadsfri på begäran. (S. T. A. 58622)

Husmödrar! Spara
är lösen för hvarje husmoder med en begränsad hus-hällspanning!
Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använden i Edra hushåll Pellerins Margarin, Göteborg, som är bäst, ärgäst och billigast!

Doktor Thora Wigardh
praktiserar från den 20 juni i Göteborg och Marstrand.
(Nord. A. B 8120)

Klintehamns Varmbadhus
öppnas den 15 Juni.

Cascara Sagrada piller
(lösande piller)
Försäljas å 1.50 pr flask å apoteket Gripen STOCKHOLM.

Sydfruktur,

Nötter, Valnötsskärnor, inlagda Fruktur, Köttkonserver, Delikatesskinkor (3-4 kg.) mot efterkräft billigast från **Frukt-Import-Magasinet**, Grönsakstorget 1, Göteborg.

Blomster- och Bladväxt-plantor samt Kaktus-Dahlior
i vackra sorter från **HAGA TRÄDGÅRD** Stockholm.

Göteborgs be., den erkända bästa i och för sig, tillagda i förhöll. i och för sig.

Våla-Stolar.

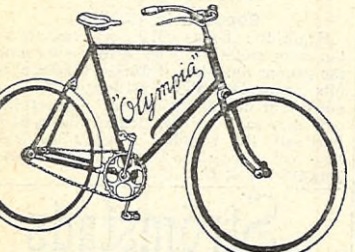
Undertecknad får för den ärade allmänheten rekommendera sina väljorda arbeten af alla sorters Stolar, såsom sals-, för-mak-, pinn- & gungstolar samt sals-, serverings- och nattdukebord m. m. Beställningar utföras skyndsamt och till billigaste priser. Illustrerad prisurant sändes, da enkelt porto bifogas.

Postadress:
J. LINDHOLM,
Öster-Våta.

FLODIN

Fotograf, Drottninggatan 29 A.
Specialité: Konstnärligt utförda porträtt i kol- eller Pigmenttryck.

Svenska Velocipedfabriks Aktiefbolaget LANDSKRONA

National- och Olympia-VELOCIPEDER
anbefallas som säsongens populäraste maskiner.
Fås genom ensamförsäljare i hvarje stad. Specialité: Dammaskiner. Eleganti! Lätt gång!

Nya Blå Hand, Skönfärgeri & Kemisk Tvätanstalt.

Kappor, Kofter, Klädningar, Herrkostymer, Uniformer, Handskar, Kravatter färgas och kemiskt tvättas.
OBS! Fläckuttagning verkställes dagligen Smålandsgatan 9.
Butiker: Hollandaregatan 13, A. T. 4633. Linnégatan 22, A. T. 10296. Brännkyrkagatan 2, A. T. 3439. Hornsgatan 11, A. T. 30173 — Fabrik: Lövholmen, A. T. 3426.

Studenter

Äfven kvinnliga, som önska inträde på apotekarebanan erhålla anvisningar till elevplatser på apotek, om de hänvände sig till *Farmaceutiska föreningens platsbyrå*, adr. *Apoteket Korpen*, Stockholm. (G. 83*23)

Canfield Armlappar.
Utan sömmer. Utan lukt. Vattentät.
Oöfverträffadt skyddsmedel för hvarje klädning.
Canfield Rubber Co.,
Hamburg, Grosse Bleichen 16,
Endast äkta med vårt skyddsmärke "Canfield".
Garantibevis medföljer hvarje armlapp.

Fristående automatiska Barn- och Turisttält.

Dessa tält kunna på en minutt uppsättas och nedlagas. Behöfva ej fastgöras i marken. Oberoende af bläst, varaktiga och solida. Då tälten kunna uppsättas så väl vid sjöstränder som ock å hvilken annan plats som helst i det fria, äro de lika lämpliga till såväl lekstugor för barn som bad- och turisttält.
Tältets vikt 11 1/2 kg. Höjden 190 cm. Tältduken af prima vattentät, rödrandig markisväf.
Tältet tillerkändes diplom för hedersnämmande vid allmänna konst- och industriutställningen i Stockholm 1897.
Pris 18 kr. st. Allt mot förskottslikvid eller efterkräft.
Ingående rekvistitioner expedieras samma dag, de anlända.
Gustaf Wiséns Bokhandel, Östersund.

Hjo Vattenkuranstalt

i "Guldkroken" invid Vettern.

1 juni-1 sept. Naturskönt läge. Alla brukliga badformer; gytjt massagebad, tallbarrsbad, naubeimerbad. Dietkurer. Villabostäder. Billiga lefnadskostnader. Musik 20 juni-20 augusti. Intendent och badläkare: D:r Arvid Afzelius, Stockholm. För sjukgymnastik och massage: D:r Nils Wennström, Stockholm.
Rumbeställningar, prospekt och upplysningar genom Kamrer Erik Gallander, Hjo. (S T A. 57783)

Köp alltid radiatorsmör!

300,000 ex. upplaga

IDUNS MODE-TIDNING

har den modejournal, hvaraf en svensk upplaga sedan flere år utgifves under namnet *Iduns Modetidning* och som är för år undanträngare alla andra modejournaler. — *Iduns Modetidning* utgifves i 2 upplagor, båda med 2 nr i månaden, hvardera numret innehållande inemot 100 charmanta illustrationer samt åtföljdt af en stor dubbelsidig mönsterbilaga. Med den dyrare upplagan — planschupplagan — som kostar endast 5 kronor pr år, följa dessutom 1 gg i mån. en fin-fin kolor. modeplansch och en förträfflig handarbetstidning. Den billigare upplagan utan dessa båda bilagor kostar blott 3 kronor. I innehåll och pris, jämförda med hvarandra, står denna modetidning absolut

oupphunnen.

Inteckningsbolaget.

— Stockholms Intecknings-Garanti-Aktiefbolag. —
Hufvudkontor: *Malmstorgsgatan n:r 1*, öppet 10-3.
Afdelningkontor: *Biblioteksgatan n:r 13*, öppet kl. 1/2 10-3.
Depositionsränta 5 proc.
Upp- och Afskrifningsränta 3
Sparkasseräkning (vid Afd.-kont.) 4 1/2
På kapitalräkning å 6 mån. uppsägning godtgöres Bankens högsta depositionsränta och tillämpas vid inträffande ränteförändring den nya räntesatsen omedelbart utan föregående uppsägning. (S. T. A. 55187).

Te, flere sorter hos **G. ELFVING,** Riddaregatan 11 A.

Bankaktiefbolaget

Stockholm—Öfre Norrland, Drottninggatan 6.

Hushållsräkning 5 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Sparkassa 5 1/2 proc.

Aktiefbolaget
Stockholms Privat-Assistans.
Bank- & Hufvudkontor
16 Regeringsgatan 16.

Isskåp

(patenterade).

Stor isoleringsförmåga, 50 % lättare än de vanliga. Vackra och hållbara från

Tranås Snickerifabrik, Tranås

Begär katalog. Rikstelefon n:r 16.

Fru Sofia Larsson, Jönköping.

"Örtmixtur"
för magsjukdom.

Har rönt exemplörs framgång. Flertalet tusen minnskor välsigna den. Rekommenderas af läkare och barnmorskor. 6 fl. på en sats kosta 4: 40 pr sats. Sändes på järnväg mot efterkräft, på båt endast då den är förut betald. Uppgif den sort, som önskas af de tre sorterna. Endast hel sats sändes.

Nr 1. Hellsande för kronisk förstoppning, magkatarr m. m.

Nr 2. Hallfösande för magsyra, kolik, gallsten m. m.

Nr 3. Bindande för tarmkatarr, diarré m. m. — Jönköping i januari 1899.

Rikstelefon.
Sofia Larsson, Östra Storgatan 63. Jönköping.

MISS H. TILLSONS EFTR.,
2 Lästmakaregatan n. ö. (vid Stureplan).

Hygienisk ansiktsbehandling med ånga och massage. (Behandling och borttagning af finnar, fräcknar, pormaskar, frost, rodnad, ryknor, generande härväxt m. m.)
Pedicure. (Behandling af frostskador, inväxta naglar, liktornar m. m.)
Manicure. (Handens och naglarnes skötsel och försörkning.) Personlig mottagning kl. 10-12. Öfriga tider efter tillsägelse pr Tel. Brunkeberg 602. Elever mottagas.

Pâte vanillee å 40 öre
Pâte à la violette å 35 öre
Pâte à l'anis å 35 öre
Pastilles à l'anis å 30 öre
Pastilles à la menthe å 30 öre

Utmärkt lösande, vålsmakande medel vid hosta, heshet och katarr.
Pâte à l'anis särskildt lösande för magen. Hos alla handlande och på de flesta apotek.

Vid Vinslöfs Kvinnliga Slöjd- och Hushållsskola

— belägen vid Vinslöfs station å Kristianstad — Hesselholms järnväg — börjas den 1 näst. november ny lärokurs, som forigår till den 15 oktober 1900 med 2 månaders ferier fördelade på vinter- och sommarhämarna.
Läroämnen äro: damastväfnad, fornorisk väfnad, opphämta, rosenång, klädsöm, linnedöm, lapping, stickning, stoppning, knyttning, makrame, broderi schattersöm, stärkning, strykning samt enklare och firare matlagning.

Årsafgiften är 25 kronor med 10 kronors förhöjning för dem, som önska deltaga i hushållsskolekuren. Skolan är genom sitt fördelaktiga läge inom Vinslöfs municipalsamhälle, sina nya och rymliga lokaler samt framförallt genom sina dugliga lärarinnor en af de bästa i sitt slag, hvilket också framgår däraf att skolan upprepade gånger vid utställningar erhållit förste pris för sina tillverkade arbeten. Prospekt erhålles på begäran Anmälningar emottagas och rum anvisas af kantor S. J. S. Erman.
STYRELSEN.
Läs och tag vara på ofvanstående annons. (S. T. M. 39876)

Tänk på de dina!

Allmänna Pensionsförsäkringsbolaget

tillförsäkrar på fördelaktiga villkor utmättningsfria pensioner

åt ånkor och barn eller andra efterlevande meddelar dessutom lifränte-, kapital- och testaments-försäkringar i olika kombinationer.

OBS! Äfven genast börjande lifräntor. All bolagets vinst tillfaller de försäkrade antingen i form af höjda pensioner eller nedsattna försäkringsafgifter.
Hufvudkontor: **Strömsborg, Stockholm.**

KNEIPP Vattenkuranstalten
BORG. Begär prospekt. NORRÖPING.

Sv. Panoptikon

Stockholm.

★ Största sevärdhet. ★

Liktornslösningsmedel.

Detta utmärkta medel, hvarigenom de svåraste liktornar inom trenne dagar upplöses och borttagas, försäljes å 1 kr. pr sats i Stockholm endast hos C. F. Dufva, Örtninggatan 41. Till landsorten franko mot 1 kr. 20 öre i 10-öres frim. af M. Malmström, Upsala. See utförlig annons jämte läkareintyg i Idun för den 20 maj.

Nytt! >Chocloit< (Chocolat au lait).

Högsta närande födoämne i fast form. Hygienisk, absolut bakteriefri. För barn och svaga personer. Liten volum, starkt näringsämne. För sportmän, militärer etc. Från **Amédée Kohler & fils, H. M. Drottningens hofleverantörer, chokoladfabrik i Lausanne.** Begär >Chocloit till åtning< (finnes äfven till kokning) i bättre Specieraffärer, Konditorier samt hos **Herrar Percy F. Luok & Co.**

Begär äfven Kohlers specialiteter! Chocolat à la noisette Gianduja, Five O'clock, Langue de chats, >Le Petit Suisse<, Grissini, Napolitains, Nougat, Chocolat fondant, Cacao i bleckburkar etc. etc.
I parti hos **John Åberg**, 23 Smålandsgatan. Rikst. 12 49.

Asthmahonung,

gammalt, välkänd medel mot asthma. I burkar om 1/2 liter. Pris för burk kr. 3.50. Sändes mot postförskott eller efterkräft. Beredes af Fru I. W. LUNDBLAD, Lilla Vattugatan 24. Allm. Tel. 7668, Stockholm. Rikst. 22 86. (G. 79733)

Hotell Kinnekulle,

Råbäck.

(Telegrafadress Kinnekulle. Rikstelefon.)
Hotellet, beläget å en af Kinnekulles vackraste platser (vid Råbäckens järnvägsstation, Hellekis ångbåtshamn), rekommenderas i turistens och resandes välvilliga hägkomst. Direkta tagförbindelser. Förstklassig restaurant. Moderata priser. Inackordering på längre eller kortare tid.
Clara Jacobson.

TVÅ UNGA FLICKOR mott. under sommaren till konfirmationsundervisning i prästgård i s. Dalarna. Närm. under. Appelbergsg. 58 A, 2 tr., Sthlm. Allm. tel. 45.

TILL EN FLICKA fr. godt hem, som ämnar gå i högre klass i Ahlinska skolan, önskas en rumskamrat, helst fr. Ahlinska el. Wallinska skolorna. Inackord. 60 kr. Bergsgatan 18, Sthlm. Fru A. Lindencrona. (933)

INACKORDERING på landet under sommarmånaderna finnes för tvänne skolgosar, hvarest undervisning meddelas af en 7-2 klassist, realist. Priset pr månad är 50 kr. Svar märkt >7:2<, Iduns exp. (929)

FÖR EN VÄLARTAD FLICKA ELLER GOSSE finnes i höst tillfälle till inackordering i prästgård samt god undervisning tillsammans med egna barn i sv. skolämnen, språk och musik. Priset billigt. Vidare genom kyrkoh. Ad. Hasselskog, Torsö, Mariestad. (G. 2907)

ETT UNGT FRUNTIMMER önskar inackordering i godt hem på landet under juli månad. Eget rum och tillfälle till bad önskas. Svar med prisuppgift till >A. K.<, Gasverkets kontor, Stockholm. (942)

EFTER MEDIO AF JULI önskas några veckors inackordering i en bildad familj på landet, helst nära Stockholm, af en schweizisk lärarinna. Svar med pris pr månad torde adresseras till fröken Wennberg, 41 Avenue du Simplon, Lausanne, Schweiz. (898)

SOMMARVISTELSE PÅ KINNEKULLE. För damer och herrar, hvilka önska tillbringa sommarmånaderna på landet, finnes tillfälle till inackordering i angenämt hem. Bästa referenser. Svar till Fru Monthan, Törnsäter, Gössäter. (925)

GOD INACKORDERING nära Stockholm önskas under sommaren af en yngre ämbetsman. Svar med uppgift i referenser, kommunikationer m. m. torde inlämnas till Postvakt, Normalmstorg n:r 1. (916)

ÅT SALTSJÖN,

med högst en timmes ångbåtresa från Stockholm, önska tre damer inackordering under sommaren. Svar till >B. E. S. H.<, tidn. Iduns Byrå.

Plats-annonserna

å återfinnas i innerarket!
